

Голові Разової спеціалізованої вченої ради
PhD 9170 Львівського державного університету
фізичної культури ім. Івана Боберського,
доктору наук з фізичного виховання та спорту,
професору Пітину М.П.

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
ГРИБОВСЬКОЇ НАТАЛІЇ ОЛЕКСАНДРІВНИ
за темою «УДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ
КВАЛІФІКОВАНИХ ВОРОТАРІВ У ФУТБОЛІ ЗАСОБАМИ ФІТНЕСУ»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 017 Фізична
культура і спорт, галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Актуальність теми дисертаційної роботи. Дисертаційну роботу присвячено вирішенню актуального науково-практичного завдання – удосконалення фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі шляхом використання засобів фітнесу.

Актуальність теми беззаперечна, оскільки сучасний футбол став швидшим та інтенсивнішим, тому підвищує вимоги до навчально-тренувального процесу футболістів. Узагальнення досвіду практичної діяльності фахівців свідчить про значну кількість інформації, яка стосується вдосконалення тренувального процесу переважно польових гравців. Недостатньо є досліджень щодо воротарів, тому робота є своєчасною та соціально значущою.

Дисертація розкриває проблематику фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів в умовах високої інтенсивності гри.

Актуальність дослідження полягає у необхідності пошуку нових шляхів підвищення ефективності гри воротарів через впровадження ефективних засобів фітнесу, що дозволить підвищити конкурентоспроможність команди в цілому.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дослідження проводилося відповідно до Зведеного плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2021-2025 рр. за темою 2.4 «Сучасні фітнес-технології у

фізичній підготовці кваліфікованих футболістів». Роль автора як співвиконавця теми полягає в обґрунтуванні підходу до застосування засобів фітнесу у фізичній підготовці воротарів у футболі, встановленні об'єктивного рівня функціональної та фізичної підготовленості футболістів, розробці індивідуальних програм для навчально-тренувального процесу кваліфікованих воротарів у футболі.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Рівень обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, поданих у дисертаційній роботі, є високим. У дослідженні чітко сформульовано наукову проблему, визначено об'єкт і предмет дослідження, Обґрунтовано підходи до вирішення поставлених завдань.

Достовірність отриманих результатів забезпечується достатнім обсягом вибірки досліджуваних; правильно обраною методологією організації педагогічного експерименту; практичною апробацією розробленої методики; відповідною статистичною обробкою отриманих результатів та підтвердженням позитивного ефекту від реалізації запропонованої методики.

Здобувачка у своєму дослідженні використовувала адекватні та валідні методи наукового пошуку. Так, медико-біологічні методи було застосовано для оцінювання фізичного розвитку, композиційного складу тіла та функціонального стану футболістів різного ігрового амплуа; педагогічне тестування застосовано для оцінювання фізичної підготовленості й часу складної зорово-моторної реакції футболістів; педагогічне спостереження застосовано для проведення аналізу навчально-тренувальної й змагальної діяльності футболістів різного ігрового амплуа; експертне оцінювання дозволило вивчити думку кваліфікованих експертів щодо використання у навчально-тренувальному процесі футболістів сучасних засобів фітнесу; педагогічний експеримент використано для визначення ефективності методики вдосконалення фізичної підготовленості воротарів у футболі з використанням засобів фітнесу; методи математичної статистики застосовано для опрацювання та інтерпретування отриманих результатів дослідження.

Експериментальна частина дослідження базувалася на аналізі результатів 34 футболістів Української Прем'єр-Ліги, серед яких: 11 воротарів і 23 польових гравця. Було впроваджено методику вдосконалення фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі з використанням засобів фітнесу (системи вправ із гімнастичними палицями Stick mobility, комплексів вправ із урахуванням міофасціальних ліній тіла, вправ на активацію м'язів із miniband, вправ із блочними тренажерами та вільними вагами).

Висновки дисертаційної роботи логічно впливають із отриманих даних, не суперечать емпіричним результатам.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що у результаті проведених досліджень вперше:

- розроблено та обґрунтовано зміст методики вдосконалення фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі з використанням засобів фітнесу (системи вправ із гімнастичними палицями Stick mobility, комплексів вправ із урахуванням міофасціальних ліній тіла, вправ на активацію м'язів із miniband, вправ із блочними тренажерами та вільними вагами);
- визначено найбільш інформативні показники композиційного складу тіла, які взаємопов'язані з рівнем фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі;

Практична значущість отриманих результатів полягає у впровадженні авторської методики вдосконалення фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі з використанням засобів фітнесу у навчально-тренувальний процес ГС ДЮСШ «Футбольний Клуб «Львів»; ФК «Карпати»; СК «Дніпро-1»; ФК та АФ «Рух»; ФК «Шахтар»; ПФК «Львів», про що свідчать відповідні акти (Додаток А1-А6).

Доповнено теоретичний матеріал про особливості планування та проведення навчально-тренувального процесу з використанням інноваційних фітнес-технологій у фізичній підготовці футболістів із освітніх компонентів «Теорія і методика обраного виду спорту та спортивно-педагогічне вдосконалення» Львівського державного університету фізичної культури імені

Івана Боберського; «Методика навчання футболу» та «Футбол і методика викладання» ДВНЗ «Ужгородський національний університет», про що свідчать відповідні акти впровадження (Додаток А7-А9).

Характеристика основних положень роботи. Дисертаційна робота має чітку, логічну та обґрунтовану структуру, що включає анотації, вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел, додатки.

В анотації стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення.

У вступі визначено актуальність теми, сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, вказується зв'язок дисертаційного дослідження з науковими планами, темами.

У першому розділі «Сучасні підходи до змісту фізичної підготовки футболістів» подано ґрунтовний аналіз сучасних підходів до змісту фізичної підготовки футболістів, зокрема подано особливості навчально-тренувального процесу футболістів різного ігрового амплуа у річному макроциклі; значення функціональної та фізичної підготовленості футболістів; сучасні шляхи удосконалення фізичної підготовки футболістів.

У другому розділі «Методи та організація дослідження» охарактеризовано комплекс методів, що використані для розв'язання поставлених завдань: аналіз літератури, документальний метод (аналіз специфічних правових актів); медико-біологічні методи (оцінювання фізичного розвитку та складу тіла, визначення коефіцієнта економізації кровообігу); педагогічне тестування (вимірювання часу складної реакції, оцінювання вибухової сили, оцінювання гнучкості, рівноваги та координації, оцінювання динамічної рівноваги); педагогічне спостереження (аналіз навчально-тренувальної й змагальної діяльності футболістів різного ігрового амплуа); експертне оцінювання (думка щодо використання у навчально-тренувальному процесі футболістів сучасних засобів фітнесу); педагогічний експеримент (впровадження методики); методи математичної статистики (метод Shapiro-Wilk, парний лінійний коефіцієнт кореляції Браве-Пірсона, критерій Ст'юдента, факторний аналіз).

Структура та вибір методів відповідають специфіці дослідження й забезпечують достовірність отриманих результатів.

У розділі описано організацію наукового дослідження та послідовним описом його етапів, проведених у 2021–2025 рр.

Третій розділ «Обґрунтування застосування фітнес-технологій у фізичній підготовці кваліфікованих воротарів у футболі» висвітлює необхідність застосування фітнес-технологій у фізичній підготовці кваліфікованих воротарів у футболі, зокрема особливості їх використання у навчально-тренувальному процесі. Здійснено аналіз показників фізичного розвитку та складу тіла кваліфікованих воротарів, польових гравців у футболі; характеристику сенсомоторної реакції та фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі.

У четвертому розділі «Методика вдосконалення фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі та її ефективність» подано обґрунтування авторської методики вдосконалення фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів з використанням засобів фітнесу. Автором подано результати її дієвості.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» узагальнено результати дисертаційного дослідження, окреслено їх практичну і теоретичну значущість, висвітлено дискусійні питання. Загалом дисертація демонструє розкриття теми дослідження, що дозволяє оцінити її як завершене, науково обґрунтоване дослідження з актуальної проблематики сучасного футболу.

Відсутність порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота є самостійним науковим дослідженням, у якому відображено власні ідеї, підходи та напрацювання автора. У тексті коректно представлено посилання на використані наукові джерела, а запозичені матеріали наведені з дотриманням вимог академічної доброчесності. Теоретичні положення, висновки та результати експериментальних досліджень сформульовано особисто здобувачем на основі проведеної аналітичної, методичної та практичної роботи.

Перевірка змісту дисертації не виявила фактів плагіату, несанкціонованих запозичень чи інших форм порушення академічної етики з використанням програми «Strike Plagiarism».

Повнота викладення матеріалів у роботах, які опубліковані автором.

Результати дисертації опубліковані у 7 наукових працях, з них 4 – у фахових виданнях України та 3 – у матеріалах конференц Оpubліковано 11 наукових праць, із яких 4 статті – у фахових виданнях України, 2 публікації апробаційного характеру та 5 публікацій, які додатково відображають наукові результати дисертації (Додаток Б).

Основні теоретичні положення дисертаційної роботи та її практичні результати, отримані у процесі експериментальних досліджень, були оприлюднені та обговорені на вітчизняних та міжнародних наукових заходах.

Дискусійні питання і зауваження. Принципових зауважень щодо оформлення і змісту дисертаційної роботи, а також щодо отриманих результатів не має. У процесі рецензування виявлені наступні зауваження, які є дискусійними і не впливають на позитивну оцінку дослідження:

1. У меті використовується термін «засоби фітнесу», у завданні 2 застосовується термін «фітнес-технології». Потребує уточнення використання цих термінів (це синоніми чи ні).

2. При проведенні експертного опитування застосовано шкалу ранжування. Доцільно пояснити чому автор застосував саме такий підхід.

3. У третьому розділі автор подає формули 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 за якими здійснювалися розрахунки. Їх доцільно було б подати у 2 розділі.

4. У третьому розділі здобувачка здійснює посилання на актуальні наукові дослідження інших авторів. На нашу думку, було б доцільніше таку інформацію подати у 5 розділі.

5. У педагогічному експерименті здобувачці доцільно було б детальніше розписати час та характер відпочинку, послідовність розподілу вправ.

6. Здобувачці доцільно було б сформулювати практичні рекомендації, що підсилило б отримані результати.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Грибовської Наталії Олександрівни за темою «Удосконалення фізичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі засобами фітнесу», що подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, є завершеною науковою працею. Дисертація має наукову новизну, практичну та теоретичну значущість. У дисертації відсутні порушення академічної доброчесності. Структура та зміст дистанційної роботи повною мірою розкривають тему наукового дослідження та відповідають спеціальності. Дисертація відповідає вимогам МОН України № 40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 р.) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами), а її автор – Грибовська Н.О. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Доктор наук з фізичного виховання та спорту,
професор, завідувач кафедри фітнесу та рекреації
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

Л. Чеховська

Чеховська Л.

Чеховської Л.О.
свідчую:
Л.О. Чеховська

